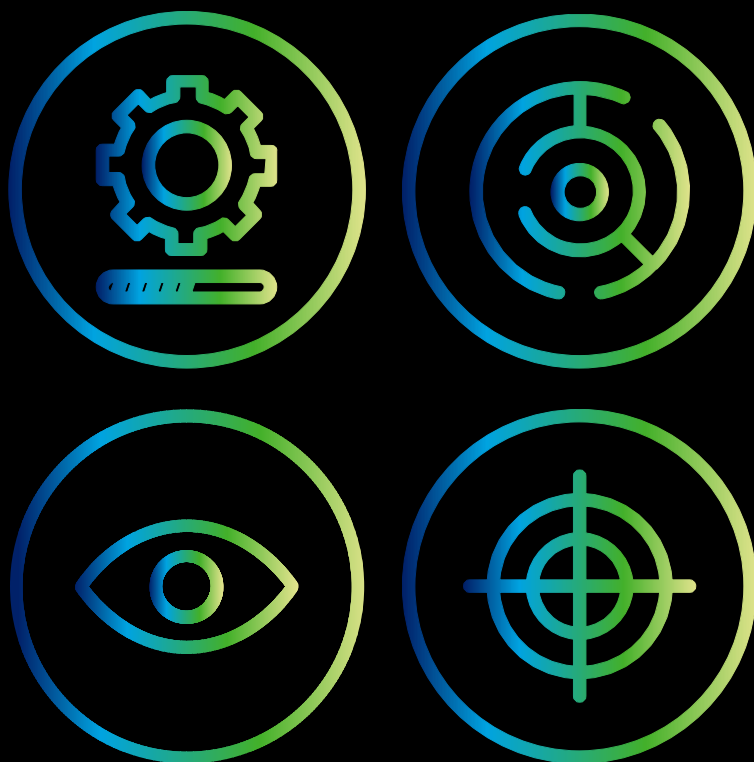

Deloitte.

dReport: Únor 2025

Zalistujte si v pravidelném přehledu daňových, právních a účetních novinek, získajte nové informace z oblasti dotací a investičních pobídek.

Daně

**Dotace
a investiční
pobídky**

dReport: Únor 2025

Zalistujte si v pravidelném přehledu novinek z daní, dotací a investičních pobídek.

Novely roku 2025 v oblasti daně z příjmů fyzických osob

Na začátku roku 2025 nabylo a v příštích dnech a týdnech ještě nabude účinnosti několik změn v oblasti zdanění příjmů fyzických osob. V následujícím článku naleznete stručný přehled těch nejdůležitějších z nich.

Limit 40 mil. Kč na osvobození příjmů z prodeje podílů a cenných papírů

- Připomínáme, že od 1. ledna 2025 platí omezení osvobození příjmů z prodeje cenných papírů nebo podílů při splnění časového testu 3 roky, resp. 5 let mezi nabytím a prodejem na částku 40 mil. Kč na poplatníka za rok. Část příjmů převyšující tento limit podléhá zdanění, příjmy a související výdaje je nutno rozdělit poměrem a pro cenné papíry a podíly nabyté do konce roku 2024 je zavedena také možnost použít zvláštní úpravu pro nabývací cenu.
- Bližší informace naleznete například v [našem článku](#).

Kryptoměny

- Na příjmy z prodeje kryptoměn je z pohledu zákona o daních z příjmů nahlíženo podobně jako na příjmy z prodeje cenných papírů a je možno je osvobodit na základě stejných pravidel, tedy:
 - příjem z prodeje nepřesáhne 100 000 Kč za rok anebo
 - doba mezi nabytím a prodejem přesáhne 3 roky.
- Osvobození se netýká kryptoměn zahrnutých do obchodního majetku a z osvobození na základě hodnotového limitu je vyloučen příjem z prodeje elektronického peněžního tokenu. Zároveň příjmy osvobozené na základě časového testu spadají do výše zmíněného limitu 40 mil. Kč, který se stal společným pro příjmy z prodeje podílů, cenných papírů a kryptoměn.
- Změny nabyly účinnosti od 15. února 2025.

Zaměstnanecké benefity

- Na poli nepeněžních zaměstnaneckých benefitů došlo od 1. ledna 2025 k zavedení samostatného limitu pro osvobození benefitů v oblasti zdraví. Tento limit je ve výši jedné průměrné mzdy (tedy 46 557 Kč pro rok 2025), pro ostatní volnočasové benefity zůstává limit ve výši ½ průměrné mzdy (tedy 23 278,50 Kč pro rok 2025).

Dohody o provedení práce (DPP)

- Od 1. ledna 2025 došlo u příjmů z DPP ke změně limitu pro odvod pojistného na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění z fixních 10 000 Kč na 25 % průměrné mzdy, pro rok 2025 je tak limit 11 500 Kč.
- Zároveň nedošlo k zavedení režimu oznámené dohody, který měl začít platit rovněž od nového roku – tento režim byl zrušen. Zaměstnavateli však nadále zůstává povinnost evidence DPP, tak jak je tomu od 1. července 2024.

Dary

- Novela zákona Lex Ukrajina účinná od 11. února 2025 zachovává limit odpočtu darů ve výši 30 % základu daně a možnost uplatnění darů poskytnutých na pomoc Ukrajině i pro zdaňovací období roku 2024, 2025 a 2026.
- Bližší informace naleznete například v [našem článku](#).

Zaměstnanecké akciové plány (ESOP)

- Aktuálně povinný režim odloženého zdanění příjmů z ESOP se stane v nejbližších týdnech volitelným. Pokud zaměstnavatel příjmy nepřihlásí do odloženého režimu ve stanovené lhůtě, budou příjmy zdanitelné bez odložení.
- O těchto očekávaných změnách jsme vás již informovali [v našem článku](#), avšak v rámci 3. čtení v Poslanecké sněmovně došlo k dodatečné změně v přechodných ustanoveních týkajících se zdanění příjmů za rok 2024.
- Senát má návrh zákona projednat 26. února 2025, a tudíž tyto změny mohou platit od 1. března 2025 či od 1. dubna 2025. O dalším vývoji vás budeme informovat.

Jan Starý

jstary@deloittece.com

Lenka Kokešová

lkokesova@deloittece.com

Novela zákona Lex Ukrajina: co se mění v daňovém zvýhodnění darů

Zákon měnící Lex Ukrajina již vstoupil v platnost a nabyl účinnosti. Součástí tohoto zákona je i novelizace zákona o opatřeních v oblasti daní z příjmů v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na Ukrajině, která přináší v oblasti daně z příjmů změny, jež jsme pro vás shrnuli v článku.

- Zákon zachovává i pro zdaňovací období roku 2024, 2025 a 2026, resp. zdaňovací období skončená do 28. února 2027 **limit pro odpočet bezúplatných plnění od základu daně ve výši 30 % pro všechny dary** uvedené v § 15 odst. 1 a § 20 odst. 8 zákona o daních z příjmů.
- Prodlužuje možnost odpočtu bezúplatného plnění od základu daně dle § 15 odst. 1 a § 20 odst. zákona o daních z příjmů **i na bezúplatná plnění poskytnutá Ukrajině** v letech 2024 až 2026.
- Umožňuje uplatnit jako daňově uznatelné výdaje bezúplatná nepeněžní plnění (např. potraviny, léky) poskytnutá v letech 2024, 2025 a 2026 na podporu Ukrajiny, obyvatel Ukrajiny a právnických osob se sídlem na území Ukrajiny; v takovém případě však již není možné tuto částku odečíst od základu daně jako dar.

- Prodlužuje i pro zdaňovací období 2024 až 2026 **osvobození příjmu zaměstnance** vzniklého ve formě ubytování poskytnutého jemu a jeho rodinných příslušníků, kteří opustili Ukrajinu z důvodu válečného konfliktu jeho zaměstnavatelem.
- Zachovává osvobození **bezúplatného příjmu** obdrženého v letech 2024, 2025 a 2026 **za účelem podpory obranného úsilí Ukrajiny**.

Jitka Fridrichová
jfridrichova@deloittece.com

Přehled novinek

Nová definice PPP projektů a DPH dopady

Připravovaná novela zákona o DPH vztahující se k PPP projektům v oblasti dopravních staveb představuje významnou změnu v oblasti odvodu DPH. Navrhovaná legislativní úprava stanoví, že pro účely dopravních staveb bude DPH odváděna až na základě služeb poskytovaných v okamžiku, kdy bude dotčená dopravní stavba uvedena do provozu. Tento přístup je zvolen s cílem zjednodušit proces financování dopravních staveb a zvýšit transparentnost PPP projektů.

Aktivita daňové správy

Na základě novelizace zákona o DPH účinné od 1. 1. 2025 vyšla informace Generálního finančního ředitelství (GFŘ) zaměřená pouze na změny v oblasti vzniku plátcovství a registračního řízení z pohledu DPH. Informace obecně hovoří o sledování obratu, lhůtách pro podání přihlášky registraci a vzniku plátcovství a dalších registračních procesech. Součástí této informace je také zveřejněná Příloha přihlášky k registraci DPH, která zahrnuje detailní dotazy týkající se ekonomické činnosti daňového subjektu a jejímž cílem je urychlit proces registrace.

Judikatura SDEU

- Ve stanovisku ve věci **C-427/23 Határ Diszkont Kft.** se generální advokát Soudního dvora EU vyjádřil k vrácení daně při vývozu zboží fyzickým osobám ze třetích zemí a účtování

poplatku za vyřízení vratky DPH. V tomto stanovisku došel k závěru, že dodání zboží nerezidentům v EU je osvobozeno od DPH z důvodu vývozu a že poplatky za vyřízení vratky DPH nejsou považovány za plnění osvobozené jako finanční činnost nebo služba spojená s vývozem. Takový názor – pokud jej přijme i Soudní dvůr EU – by mohl ovlivnit interpretaci a aplikaci pravidel u služeb týkajících se vývozu a vrátek DPH v EU.

- Generální advokát Soudního dvora EU v případě **C-615/23 P.S.A.** posuzoval DPH režim u dotace poskytnuté municipalitou soukromému přepravci na úhradu ztrát z provozování veřejné hromadné dopravy. Cenu jízdného určovala municipalita. Generální advokát došel k závěru, že by DPH z dotace nevybíral, protože dotace není odměnou za službu poskytnutou municipalitě ani úplatou od třetí strany zahrnovanou do základu daně přepravy poskytnuté cestujícím. Pokud myšlenky tohoto stanoviska převezme i SDEU, může to formovat interpretaci současných pravidel.

Tomáš Brandejs
tbrandejs@deloittece.com

Jana Pavlicová
jpavlicova@deloittece.com

Jaké změny přinesla novela zákona o spotřebních daních?

Od 1. ledna 2025 vstoupila v účinnost poměrně rozsáhlá novelizace zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o spotřebních daních“) a dalších souvisejících zákonů. Jste připraveni na změny, které novela přináší?

Nejvýznamnějšími změnami jsme se již zabývali v [článku](#), který jsme publikovali v květnu loňského roku. Od té doby sice nedošlo k významným změnám, nicméně pojďme si klíčové body novely připomenout.

Hlavním cílem novely bylo odstranit právní nejistoty a snížit administrativní procesy, což by mělo podnikatelům zjednodušit podnikání a zároveň umožnit správcům daní efektivnější správu daní. Níže uvádíme shrnutí hlavních bodů novely.

- V rámci spotřební daně došlo ke změně v posuzování malých a nezávislých pivovarů a jejich zařízení. Nyní bude umožněno „sčítání“ výroby malých pivovarů, které jsou právně či hospodářsky propojené.
- Významnou změnou je zrušení speciálních lhůt podle § 18 odstavec 3 zákona o spotřebních daních pro podání dodatečného daňového přiznání pro snížení daně nebo pro zvýšení uplatněného nároku na vrácení daně. Nově dochází ke sjednocení lhůty v souladu s daňovým řádem podle § 141 a § 148, a to na tři roky.
- Institut vrácení daně z minerálních olejů podle § 56 zákona o spotřebních daních nyní umožňuje žádat o vrácení spotřební daně pouze do konce třetího kalendářního měsíce po období, ve kterém vznikl nárok. To se týká olejů užívaných pro výrobu tepla a ostatních benzinů použitých pro jiné účely než prodej, pohon motorů, výrobu tepla nebo výrobu směsí minerálních olejů. Tato lhůta byla zkrácena z původních šesti měsíců. Současně dochází ke změně zdaňovacího období z měsíčního na kalendářní čtvrtletí.
- Zemědělci mohou od ledna 2025 žádat o vrácení části spotřební daně ze zelené nafty dvakrát ročně.
- Zajištění daně nebude již možné poskytovat formou obecné finanční záruky, ale nově bude možné použít pouze bankovní záruky. Plátcí budou moci využít dvanáctiměsíční přechodné období na změnu formy zajištění (zajistit spotřební daň tedy půjde hotovostí, bankovní zárukou nebo ručením třetí osobou).

- Pro plátce daně z elektřiny, kteří mají daňový základ nižší než 350 MWh ročně, došlo ke snížení administrativy díky prodloužení zdaňovacího období z kalendářního měsíce na kalendářní pololetí podle § 25 odstavec 1 písmeno b) zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů.

V rámci konsolidačního balíčku, který byl přijatý v roce 2023, dochází v souladu s principy a doporučeními na ochranu veřejného zdraví a boje proti závislostem k postupnému zvyšování spotřební daně z tabákových výrobků, zahříváných tabákových výrobků a tzv. výrobků souvisejících s tabákovými výrobky.

Od 1. ledna 2025 se spotřební daň na cigarety, tabák na kouření, doutníky a cigarillos zvýšila o 5 %. V následujících letech 2026 až 2027 bude daň každoročně růst o dalších 5 %. Tento kontinuální nárůst je koncipován tak, aby postupně ovlivnil spotřebitelské návyky a snížil konzumaci těchto tabákových výrobků.

Pro zahříváný tabák bude zvyšování daně ještě výraznější. Od 1. ledna 2025 se sazba zvýší postupně každý rok o 15 %. Mírnější zavádění spotřební daně bude probíhat u alternativních nikotinových produktů (jako jsou elektronické cigarety a nikotinové sáčky). Zvýšená daň by měla snížit atraktivitu těchto produktů.

Kromě toho se zvýšení spotřební daně týká také lihu. V roce 2025 dochází ke zvýšení spotřební daně na lih o 10 %, ke stejnému zvýšení došlo i v roce 2024. Naopak v roce 2026 dojde k mírnějšímu nárůstu, a to pouze o 5 %.

Petr Mrňák
pmrnak@deloittece.com

Karolína Zigmundová
kzigmundova@deloittece.com

Nový instrument finanční správy pro komunikaci s daňovými subjekty

V průběhu listopadu minulého roku oznámila finanční správa záměr komunikovat s daňovými subjekty novým způsobem – prostřednictvím daňového echa. Daňové echo je méně formální způsob komunikace, kdy finanční správa prostřednictvím personalizovaného dopisu upozorní daňové subjekty na nesrovnalosti v jejich daňových povinnostech a tím je motivuje k dobrovolné nápravě.

Při zavádění daňového echa se finanční správa inspirovala jinými státy, kde se již tento neformální způsob komunikace osvědčil. Kupříkladu v Belgii obdobná forma komunikace zvýšila počet dobrovolně podaných dodatečných daňových přiznání o 15 až 18 %.

V průběhu ledna vyhodnotila finanční správa první etapu projektu daňového echa. V této etapě se zaměřila na poplatníky, kteří v roce 2022 předčasně zrušili svůj produkt penzijního spoření, u něhož uplatňovali daňové výhody. V návaznosti na obdržení daňového echa podalo dodatečné daňové přiznání 47 % poplatníků, kteří byli osloveni, a do státního rozpočtu bylo odvedeno 2,1 milionu korun.

Po úspěchu první etapy finanční správa pokračovala v rozesílání daňového echa i v únoru. V druhé etapě se finanční správa prostřednictvím daňového echa zaměřila na poplatníky, kteří nesprávně uplatnili za zdaňovací období roku 2022 slevu na manželku nebo manžela. Celkem oslovila 3 502 poplatníků. Druhá vlna daňových ech byla odeslána 14. února 2025, přičemž vyhodnocení se očekává v průběhu července 2025. Finanční správa předpokládá, že druhá etapa daňového echa by mohla do státního rozpočtu přinést až 80 milionů korun. V případě dalšího úspěchu pak plánuje v tomto způsobu komunikace pokračovat i v budoucnu.

Zuzana Potočková
zpotockova@deloittece.com

Tomáš Staroň
tstaron@deloittece.com

Připravovaná novela zákona o dorovnávacích daních se v legislativním procesu zpožďuje

V Poslanecké sněmovně ČR prošel 13. února 2025 prvním čtením [sněmovní tisk č. 783](#), který mění zákon č. 416/2023 Sb., o dorovnávacích daních pro velké nadnárodní skupiny a velké vnitrostátní skupiny („zákon o dorovnávacích daních“). Zákon o dorovnávacích daních v České republice nabyl účinnosti dnem 31. prosince 2023 a plánovanou novelou by měl doznat vícerých pozitivních změn včetně prodloužení lhůt pro podání informačního přehledu a daňového přiznání k české dorovnávací dani, kdy by tyto lhůty měly pro první výkazní období skončit nejdříve 30. června 2026. Pokud však novela zákona o dorovnávacích daních nebude schválena ve funkčním období současné Poslanecké sněmovny, hrozí, že poplatníkům české dorovnávací daně vzniknou související povinnosti již v roce 2025.

Lhůty pro podávání informačních přehledů a daňových přiznání

Dle aktuálně platného znění zákona o dorovnávacích daních má poplatník české dorovnávací daně povinnost podat daňové přiznání k české dorovnávací dani nejpozději **do 10 měsíců po uplynutí zdaňovacího období**. Ve stejném termínu je poplatník české dorovnávací daně povinen podat informační přehled k české dorovnávací dani. Plánovaná novela zákona o dorovnávacích daních by měla přinést prodloužení lhůty pro podání daňového přiznání k české dorovnávací dani nejpozději **do 22 měsíců po uplynutí zdaňovacího období** a k prodloužení lhůty pro podání informačního přehledu k české dorovnávací dani **do 15 měsíců po uplynutí zdaňovacího období, dále do 18 měsíců po uplynutí zdaňovacího období, jedná-li se o vstupní období skupiny**.

Jelikož ještě nedošlo na půdě Poslanecké sněmovny ani ke druhému čtení výše uvedené novely, není jisté, zda bude schválena ještě ve funkčním období současné Poslanecké sněmovny, a tedy zda bude schválena tak, aby příslušné lhůty v souvislosti s českou dorovnávací daní dle aktuálního znění zákona prodloužila. Nicméně poslanci schválili návrh zkrátit lhůtu mezi prvním a druhým čtením uvedené novely na 30 dní, což může legislativní proces potenciálně urychlit. Pokud nebude příslušná právní úprava schválena včas, lze očekávat, že se k této situaci finanční správa metodicky vyjádří, protože v tuto chvíli nejsou pro českou dorovnávací daň připraveny ani příslušné tiskopisy.

S ohledem na výše uvedené je tedy nutné se připravit na situaci, že poplatníci české dorovnávací daně budou povinni podat daňové přiznání a informační přehled k české dorovnávací dani do 10 měsíců po uplynutí zdaňovacího období (tj. pro některé již v roce 2025).

Schvalovací proces navrhované novely pro vás budeme i nadále sledovat. Monitorujeme také kroky finanční správy týkající se vydání případné metodiky a vzoru formulářových podání daňového přiznání a informačního přehledu k české dorovnávací dani.

Simona Chlebcová
schlebcova@deloittece.com

Eva Mikušová
emikusova@deloittece.com

Krátce z mezinárodního zdanění

Novinky v oblasti mezinárodních smluv zamezujících dvojímu zdanění

S účinností od 1. ledna 2025 přistoupil **Ázerbájdžán a Mongolsko** k Mnohostranné úmluvě o implementaci opatření k boji proti snižování daňového základu a přesouvání zisků ve vztahu k daňovým smlouvám („MLI“). Na smlouvy zamezující dvojímu zdanění obou zemí s Českou republikou tedy bude aplikován minimální standard. Minimální standard bude aplikován také na bilaterální smlouvy s **Barbadosem a s Bosnou a Hercegovinou**, a to pro srážkovou daň vztahující se ke skutečným nastalým od 1. ledna 2025, pro ostatní daně pak na daně ukládané za zdaňovací období započaté 13. června 2025 nebo později.

Dne 22. ledna 2025 se Česká republika a **Keňa** shodly na znění mezinárodní smlouvy o dani z příjmu. Smlouva teď musí v obou zemích projít legislativním schvalovacím procesem a ratifikací.

Vybrané změny ve zdanění příjmů plynoucích nerezidentům z Běloruska

Od 1. ledna 2025 dochází v Bělorusku ke zvýšení srážkové daně na dividendy a další související příjmy vyplácené nerezidentům na 25 % (z původních 15 %). Podíly na likvidačním zůstatku běloruských společností, vyplácené jejich nerezidentním společníkům, budou podléhat srážkové dani v sazbě 15 %.

V této souvislosti připomínáme, že Bělorusko přerušilo provádění článků týkajících se dividend, úroků a zisků ze zcizení majetku podle mezinárodních smluv o zamezení dvojímu zdanění s „nepřátelskými státy“. V případě České republiky bylo provádění těchto vybraných článků pozastaveno zatím do 31. prosince 2026. Snižování sazby srážkové daně na jejím základě tedy v současné době není možné využít.

USA a Globální dohoda proti erozi daňového základu

Prezident Donald Trump vydal memorandum, ve kterém instruoval ministra financí a stálého zástupce USA při OECD, aby informovali OECD, že jakékoliv závazky učiněné administrativou předchozího prezidenta Bidena jménem USA ve vztahu ke Globální dohodě proti erozi daňového základu, zahrnující mimo jiné Pilíř 1 a Pilíř 2, nemají ve Spojených státech žádnou právní sílu ani účinek, pokud Kongres nepřijme zákon, který by příslušná ustanovení globální daňové dohody schválil. Aktuálně není zřejmé, jaké dopady tyto kroky budou mít. Spojené státy dosud nepodnikly opatření k implementaci Pilíře 1 a Pilíře 2.

Rozhodnutí prezidenta Trumpa tak bezprostředně neovlivňuje pokračování projektu Pilíře 2 mimo USA. V EU je tento projekt koordinován prostřednictvím směrnice Rady (EU) 2022/2523, o zajištění globální minimální úrovně zdanění velkých nadnárodních skupin podniků a velkých vnitrostátních skupin v Unii, která je závazná pro všechny členské státy, včetně České republiky.

Vývoj v oblasti harmonizace pravidel pro převodní ceny na úrovni EU

V září roku 2023 navrhla Evropská komise harmonizovat úpravu převodních cen a začlenit základní principy této oblasti do evropského práva formou samostatné směrnice. Právní předpis měl také vyjasnit vliv OECD na úpravu převodních cen a umožnit následné sjednocování v rámci členských států EU. Úprava měla být do vnitrostátních právních řádů začleněna do 1. ledna 2026, později byla tato lhůta posunuta na 1. ledna 2025. Vývoj na konci roku 2024 však naznačuje, že mezi členskými státy zatím není dostatečná podpora pro harmonizaci převodních cen způsobem, který Komise navrhla; pouze několik států podporuje další diskuse na toto téma. Vývoj směrnice věnující se převodním cenám se tak prozatím odkládá na neurčito.

Vývoj ve schvalovacím procesu směrnice „DAC 9“

Výbor Evropského parlamentu pro hospodářské a měnové záležitosti 16. ledna 2025 přijal zprávu k návrhu na změnu směrnice DAC 9, která má napomoci s administrativními povinnostmi vyplývajícími z Pilíře 2 a implementovat systém pro výměnu informací v této oblasti. Vzhledem k technické povaze návrhu a naléhavosti přijetí opatření zpráva doporučuje, aby Evropský parlament schválil návrh beze změn podle zjednodušeného postupu.

Stanovisko Evropského parlamentu není závazné, ale je povinné v rámci konzultačního postupu. Hlasování o této zprávě na plenární schůzi Evropského parlamentu se uskuteční během zasedání, které je naplánováno mezi 10. a 13. únorem 2025.

VÝBĚR ZE ZAHRANIČNÍ JUDIKATURY

Indický soud vyložil aplikaci obecného pravidla proti zneužívání bilaterálních daňových smluv (PPT)

Indický soud se ve svém rozhodnutí z prosince 2024 zabýval výkladem ustanovení zabraňujících zneužívání (též označovaných jako „Principal Purpose Test“ nebo „PPT“) obsažených ve smlouvě o zamezení dvojímu zdanění mezi Indií a Lucemburskem po jejich modifikaci implementací Mnohostranné úmluvy o implementaci opatření k boji proti snižování daňového základu a přesouvání zisků ve vztahu k daňovým smlouvám („MLI“).

Indická finanční správa zamítla lucemburské holdingové společnosti, jejíž jediným společníkem byla firma na Kajmanských ostrovech, nárok na výhody z této smlouvy ve vztahu ke kalendářním rokům 2021 a 2022 se zdůvodněním, že lucemburská společnost (i) byla pouze „průtočnou“ společností, která byla založena bez zjevného komerčního důvodu, ii) nebyla skutečným vlastníkem příjmů plynoucích z Indie. Tento postoj finanční správa zaujala i přesto, že lucemburská finanční správa vydala potvrzení o daňové rezidenci holdingové společnosti.

Indický soud postup finanční správy zamítl s tím, že nebylo prokázáno, že založení společnosti v Lucembursku bylo jedním z hlavních účelů získání výhod ze smlouvy o zamezení dvojímu zdanění s odůvodněním, že (i) lucemburský holding byl založen a fungoval již od roku 2015 (již před implementací PPT),(ii) měl a dosud má geograficky diverzifikované portfolio investic v celé řadě jurisdikcí (investice v Indii představovaly pouze 14 % celého portfolia), (iii) holdingová společnost vynakládala v Lucembursku podstatné provozní náklady spojené se správou investic (právní a ekonomické poradenství, vedení účetnictví, pronájem kanceláře) a (iv) podávala daňová přiznání k dani z příjmů a dalším daním, ke kterým byl holding jako daňový rezident Lucemburska registrován.

Vznik stálé provozovny z titulu závislého zástupce očima portugalského soudu

Portugalský správní soud potvrdil vznik stálé provozovny švýcarské společnosti na základě závislého zástupce. V projednávaném případě švýcarská společnost, která byla součástí skupiny zabývající se vývojem a distribucí inovativní terapie v oblasti léčby neurodegenerativních onemocnění, hemofilie a autoimunitních onemocnění, disponovala marketingovými a distribučními právy pro vybrané terapeutické programy. Uzavřela komisionářskou smlouvu s portugalskou společností, která byla součástí stejné skupiny. Portugalská společnost tak působila pro švýcarskou společnost jako distributor pro portugalský trh. Portugalská daňová

správa v rámci kontroly argumentovala, že portugalská společnost byla ekonomicky závislá na švýcarské společnosti, a dovedla právě z tohoto titulu vznik stálé provozovny u švýcarské společnosti, včetně vyměření daně, které měla dosáhnout prostřednictvím této portugalské stálé provozovny. Soud se s postupem finanční správy ztotožnil a své rozhodnutí odůvodnil aplikací principu obsahu před formou, který upřednostnil před postupy vyplývajícími z OECD směrnice k převodním cenám. Závěr v tomto sporu může být ještě revidován nejvyšší soudní instancí v Portugalsku či případně vyřešen v rámci vzájemné dohavadací procedury („MAP“) mezi Švýcarskem a Portugalskem.

Catherine Slavičková
cslavickova@deloittece.com

Tereza Šímová
tsimova@deloittece.com

Plánujete cestu do Velké Británie? Bez elektronického povolení to brzy nepůjde!

Spojené státy americké mají svou ESTU, státy Evropské unie očekávají příchod systému ETIAS a Velká Británie tento rok rozšiřuje okruh států, na které se bude vztahovat ETA. O čem je řeč? O systémech digitalizované hraniční kontroly a povolení pro vstup do země, bez kterých nebude možné na území daných států vkročit. Termín, kdy se povinnost obstarat si povolení ETA začne týkat i občanů EU, už klepe na dveře. Jste na něj připraveni?

	Kam?	Od kdy?
ESTA	Do USA	2009
ETIAS	Do států EU	Plánováno na rok 2025
ETA	Do Velké Británie	Pro EU od dubna 2025

Co je to ETA a kdo se bez ní neobejde?

ETA (Electronic Travel Authorisation) je digitální povolení pro vstup do zemí Velké Británie (Anglie, Skotska, Walesu a Severního Irsku) za účelem krátkodobé cesty. Povolení je určeno především pro cestovatele, kteří ve Spojeném království plánují pobývat maximálně 6 měsíců, a to například z důvodu turistiky, návštěvy přátel nebo pracovní cesty. Hlavním cílem je stabilnější kontrola nad tím, kdo do země přijíždí. Zpočátku se tento požadavek vztahoval jen na občany některých arabských zemí, konkrétně Bahrajnu, Kuvajtu, Ománu, Kataru, Saúdské Arábie a Spojených arabských emirátů, kteří měli tuto povinnost již od roku 2023. Od té doby se seznam zemí postupně rozšiřuje. Od ledna letošního roku se tato povinnost uplatňuje například i na občany USA, Kanady a Austrálie. A od 2. dubna se bude vztahovat i na občany zemí Evropské unie, přičemž možnost vyplnit žádost se spustí již 5. března.

Zajistit si včasnou autorizaci pro vstup nemusí cizinci, na které se vztahuje vízová povinnost nebo mají jiné oprávnění pro vstup, a rovněž držitelé britských a irských pasů.

Co je potřeba k úspěšnému získání povolení ETA?

Žadatelé potřebují platný cestovní doklad, e-mailovou adresu, digitální fotografii a debetní nebo kreditní kartu. Žádost mají možnost podat přímo na webových stránkách [britské vlády](#) nebo si k tomuto účelu mohou stáhnout aplikaci „UK ETA“.

Kolik bude stát a jak dlouho se čeká na vyřízení?

Podání žádosti stojí 10 liber a požádat musí každý žadatel zvlášť, včetně kojenců a dětí.

Po podání žádosti nelze požádat o vrácení peněz.

Rozhodnuto je obvykle do 3 pracovních dnů.

Jak dlouhou platnost ETA má?

Povolení platí 2 roky a je spojeno s konkrétním pasem. V případě obdržení nového cestovního dokladu tak musí být vyřízena i nová žádost ETA.

Co to znamená pro bezproblémové cestování?

V roce 2025 budou digitalizovaný systém hraniční kontroly zavádět i další země, například Austrálie, Jižní Korea, Izrael, Bělorusko a Thajsko. Tento nový požadavek tak představuje významnou změnu v plánování cestování a obchodních cest většiny zaměstnanců. Doba, kdy se hranice volně překračovaly pouze s cestovním pasem, je neúprosně u konce. Místo toho by se společnosti měly zamyslet nad integrací systémů hraniční kontroly do svých standardních cestovních postupů, což vyžaduje pečlivé plánování a systematické sledování těchto nových digitálních oprávnění.

Pokud si nejste jisti, zda vaše pracovní aktivity ve Velké Británii splňují podmínky pro vydání povolení ETA, nebo zda již spadají do kategorie pracovního víza, neváhejte se obrátit na naše imigrační oddělení.

O systému ETIAS se můžete více dozvědět v našem článku [Zavedení systému ETIAS se blíží. Proč je pro cestování do Evropy důležité?](#)

Jana Sedláčková
jsedlackova@deloittece.com

Tomáš Kouba
tkouba@deloittece.com

Nový zákon o digitálních financích aneb Česká národní banka v nové roli

Bitcoin, Ethereum či obecně kryptoměny se opět stávají široce diskutovaným tématem jak v médiích, tak u široké veřejnosti. Důvodů je několik: 1. vysoce pro-kryptoměnová administrativa amerického prezidenta Donalda Trumpa, 2. vysoké ceny samotných kryptoaktiv (souhrnné označení kryptoměny v legislativě), 3. přicházející nová legislativa. V České republice došlo ke schválení nového zákona o digitálních financích.

Nový zákon implementuje rovnou dvě důležitá nařízení Evropské unie – nařízení Markets in Crypto-Assets („MiCA“), které reguluje trh s kryptoaktivy, a nařízení Digital Operational Resilience Act („DORA“), upravující odolnost finančního sektoru jako celku. Tato legislativa tudíž zavádí úplně nová pravidla pro dosud neregulovanou oblast trhu s kryptoaktivy a současně stanoví jako kontrolní orgán pro tento sektor Českou národní banku (ČNB).

V souvislosti se schválením nového zákona o digitálních financích vzniká pro ČNB jakožto regulátora této nové oblasti mnoho nových pravomocí a povinností. Bude to právě ona, kdo bude dohlížet na dodržování pravidel, vést záznamy o činnostech subjektů poskytujících služby souvisejícími s kryptoaktivy a vydávajících tokeny a také udělovat provozní licence. Zákon, stejně jako obě evropská nařízení mají za cíl učinit trh s kryptoměny více regulovaný, stabilní a bezpečný, především za účelem ochrany spotřebitelů.

Kontrolní povinnosti České národní banky

Kontrolní povinnosti ČNB zahrnují, mimo jiné, povinnost poskytovatelů služeb souvisejících s kryptoaktivy, kteří uchovávají prostředky svých zákazníků, zajistit minimálně jednou ročně ověření ochrany svěřených prostředků auditorem. Dále jsou tyto subjekty povinny předložit ČNB ověřenou účetní závěrku.

Tato kontrolní činnost se rovněž vztahuje i na povinnost informační. Vydavatelé tokenů a poskytovatelé krypto služeb musí sdílet informace potřebné pro posouzení „obezřetnostních“ požadavků. V tomto momentě však zatím není známa forma, lhůty ani způsoby ověření, stanoví si je totiž ČNB následně sama.

Další povinností ČNB je vést na svých internetových stránkách seznam bílých knih tokenů. Bílá kniha, tzv. „White paper“, je dokument, jehož účel je seznámit veřejnost s kryptoaktivem (tokenem), popsat jeho vlastnosti a uvést příklady jeho využití. Na stránkách by měl být uveden také seznam všech vydavatelů tokenů a poskytovatelů služeb souvisejících s kryptoaktivy v České republice.

Odborná způsobilost

Zákon dále stanoví požadavky na odbornou způsobilost pro poskytování poradenství v oblasti kryptoaktiv. Odborná způsobilost se v něm definuje jako schopnost zákazníkovi řádně vysvětlit povahu kryptoaktiv, poskytnout mu relevantní doporučení a znalost regulací.

Tyto znalosti jsou pak blíže popsány jako znalosti v rozsahu odborného minima o finančním trhu, základní znalosti o subjektech nabízejících služby s kryptoaktivy a fungování krypto trhu jako celku a také znalosti regulace nabízení kryptoaktiv a služeb s nimi spojenými. Je zajímavé, že zákon do odborných znalostí zahrnuje i etické standardy.

Úprava požadavků na odbornou způsobilost zatím však působí poněkud neurčitě. Například nedefinuje, co znamená „znalost v rozsahu odborného minima“ nebo zda do odborných znalostí musíme zahrnout znalost všech kryptoaktiv nabízených veřejnosti, nebo pouze těch, ohledně kterých poskytujeme poradenství. Nejen z tohoto důvodu je pravděpodobné, že zákon bude postupně doplňován formou praktického výkladu.

Dohledové a vyšetřovací pravomoci ČNB

U těchto pravomocí zákon odkazuje především na nařízení MiCA, konkrétně na článek č. 94. Tento článek zahrnuje mimo jiné následující vyšetřovací a dohledové pravomoci:

- Požadovat poskytnutí informací a dokumentů od kterékoliv osoby, kterou kontrolní orgán shledá důležitou pro plnění své kontrolní a regulační činnosti.
- Právo pověřit auditory ověřením nebo vyšetřováním.
- Právo pozastavit nebo zakázat poskytování služeb souvisejících s kryptoaktivy a zároveň požadovat převod stávajících smluv na jiného poskytovatele služeb. V krajních případech nařídí okamžitě ukončení činnosti bez přechodního upozornění nebo stanovení lhůty.
- Požadovat změnu propagačních sdělení poskytovatele služeb nebo vydavatele tokenu, případně požádat o úpravu bílé knihy nabízených tokenů.
- Zakázat veřejné nabízení a obchodování s kryptoaktivy na obchodní platformě.
- Požadovat odstranění fyzické osoby z vedoucího orgánu vydavatele tokenů.

Nebude-li mít kontrolní orgán k dosažení ukončení porušování nařízení dostupné účinné prostředky, může požádat o provedení těchto opatření i třetí stranu nebo orgány veřejné moci. To jsou například poskytovatelé hostingových služeb, veřejné rejstříky či veřejné domény.

Toto je výčet jen několika z pravomocí, které ČNB tímto zákonem získá, a je z nich jasné zřetelné, že umožňují důkladné a rozsáhlé monitorování a regulaci v oblasti trhu kryptoaktiv.

Sankce a přestupky

Co se týče případných sankcí a přestupků, je v zákoně z části odkazováno opět na nařízení MICA, ale některé jsou také přímo obsaženy v českém zákoně. Mimo jiné zákon popisuje právo ČNB opakovaně udělit donucovací pokutu ve výši 5 000 000 Kč. ČNB tedy ve smyslu tohoto zákona působí nejen jako kontrolní, ale rovněž i jako sankční orgán. Nicméně následné vymáhání a výběr pokut provádí celní úřad.

Časový harmonogram

Novela zákona byla nedávno podepsána prezidentem a 14. 2. 2025 oficiálně vstoupila v platnost.

Implementací tohoto zákona si Česká republika zajistila prvenství v legislativní oblasti digitálních financí, minimálně v západních zemích. ČNB se tímto dostává do popředí zájmu jako regulatorní a kontrolní orgán. K tomuto prvenství přispívá i zájem ČNB zařadit bitcoin do strategických devizových rezerv.

Závěrem lze říci, že aktuální období je pro trhy s kryptoaktivy značně turbulentní, a to nejen z hlediska samotné volatility a růstu cen nebo přístupu nového amerického prezidenta ke kryptoměnám, ale také vzhledem k řadě nových opatření

v legislativě. V současné době se navíc na poli Evropské unie jedná o směrnici [DAC 8](#), která je zaměřena na transparentnost a zlepšení výměny informací na trhu s kryptoaktivy.

Všechny tyto legislativní úpravy budou mít velký dopad na celkové odvětví kryptoaktiv a jeho budoucí vývoj. Současné změny jsou spíše legislativního (právního) charakteru a v oblasti daní nedochází kromě zavedení časového testu a hodnotového limitu pro osvobození příjmů z převodu kryptoaktiv u fyzických osob k významným změnám. Dá se ale očekávat, že další změny v budoucnu zcela jistě přijdou, a je důležité na ně být připraveni. My pro vás budeme tuto oblast nadále sledovat.

Pavλίna Stachová

pstachova@deloittece.com

Jaroslav Kříž

jakriz@deloittece.com

Kontakty

V případě jakýchkoliv dotazů ohledně záležitostí uvedených v této publikaci se, prosím, spojte se svou kontaktní osobou z daňového oddělení společnosti Deloitte nebo s jedním z následujících odborníků:

Přímé daně

Miroslav Svoboda
msvoboda@deloittece.com

Marek Romancov
mromancov@deloittece.com

Kateřina Novotná
knovotna@deloittece.com

Tereza Gebauer
tgebauer@deloittece.com

Miroslav Richter
MirRichter@deloittece.com

Roman Ženatý
rzenaty@deloittece.com

Imigrace

Tereza Kavan Klimešová
tklimesova@deloittece.com

Nepřímé daně

Adham Hafoudh
ahafoudh@deloittece.com

Radka Mašková
rmaskova@deloittece.com

Kontrolní hlášení

Jaroslav Beneš
jbenes@deloittece.com

Deloitte Advisory, s. r. o.
Churchill I
Italská 2581/67
120 00 Praha 2 – Vinohrady
Česká republika
Tel.: +420 246 042 500

[Přihlaste se k odběru dReportu a jiných newsletterů.](#)

Modernizační fond: Harmonogram klíčových výzev pro rok 2025

Státní fond životního prostředí České republiky zveřejnil očekávaný harmonogram výzev Modernizačního fondu na rok 2025, který přináší důležité příležitosti pro podnikatele v oblasti obnovitelných zdrojů energie, energetické efektivity a ekologických inovací. Fond bude nadále podporovat široké spektrum projektů od fotovoltaiky až po úspory energie v průmyslu, elektrizační sítě či investice do výroby vodíku a biometanu. Novinkou bude samostatná výzva na pořízení bateriového úložiště – výzva RES+ č. 5/2025. Vzhledem k aktuálním trendům v oblasti udržitelnosti a energetické soběstačnosti se očekává výrazný zájem podnikatelského sektoru o tyto nové dotační možnosti Modernizačního fondu.

Co je Modernizační fond?

Modernizační fond je jedním z klíčových nástrojů financování projektů zaměřených na dekarbonizaci a rozvoj energetických infrastruktur v České republice. Cílem je podpora transformace

hospodářství směrem k udržitelným a nízkoemisním technologiím. Finanční prostředky fondu pocházejí z výnosů z emisních povolenek v rámci EU ETS, jedná se tedy o stabilní zdroj financování pro dlouhodobé investice.

Jaké projekty lze podpořit?

Podpora z Modernizačního fondu cílí na širokou škálu projektů, které v první řadě zahrnují:

- instalaci obnovitelných zdrojů energie, jako jsou solární a větrné elektrárny;
- modernizaci průmyslových zařízení (zdrojů či výrobních/zpracovatelských zařízení) ke snížení energetické náročnosti;
- rekonstrukci a modernizaci teplotních sítí pro využití ekologičtějších paliv.

Přehled klíčových výzev pro podnikatele na rok 2025

Číslo výzvy	Zaměření výzvy	Vyhlášení	Zahájení příjmu	Ukončení příjmu	Alokace
RES+ č. 1/2025	FVE 10 kW – 5 MW s vlastní spotřebou	15. 3. 2025	1. 7. 2025	31. 1. 2026	3 mld. Kč
RES+ č. 2/2025	FVE s výkonem nad 1 MW	Bude upřesněno v Q2/2025			1 mld. Kč
RES+ č. 5/2025	Akumulační flexibilita elektrizační soustavy v důsledku OZE	15. 3. 2025	15. 3. 2025	30. 4. 2025	Bude upřesněno
ENERG ETS č. 1/2024	Modernizace zdrojů a technologií v průmyslu v EU ETS	13. 6. 2024	15. 7. 2024	30. 6. 2025	15 mld. Kč
GREENGAS č. 1/2024	Výroba obnovitelného vodíku	18. 12. 2024	20. 1. 2025	30. 6. 2025	3 mld. Kč

Dopad na podnikatele a ekonomiku

Podniky, které se zapojí do těchto výzev, mohou nejen snížit své provozní náklady prostřednictvím vyšší energetické efektivity, ale také se připravit na budoucí zpřísnění environmentálních regulací. Díky podpoře dekarbonizace bude možné snížit závislost na fosilních palivech a zvýšit energetickou bezpečnost firem i celé ekonomiky.

Podpora podnikatelům

Víme, že získání dotace může být složitý proces plný administrativních výzev a nejistot. Naším cílem je být vám oporou v každém kroku – od prvotní analýzy vhodného dotačního titulu pro váš projektový záměr přes vypracování dotační žádosti až po finální administraci projektu. Chápeme, že každý projekt je jedinečný, a proto nabízíme individuální přístup, který vám pomůže maximalizovat vaše šance na úspěch.

Pokud uvažujete o využití Modernizačního fondu, neváhejte se na nás obrátit. Společně můžeme najít nejvhodnější řešení, které přispěje k růstu vašeho podnikání i udržitelnému rozvoji České republiky.

Antonín Weber

antoweber@deloittece.com

Kateřina Čápová

kcapova@deloittece.com

Nová dotační výzva na bateriová úložiště

Státní fond životního prostředí České republiky plánuje 15. března vyhlásit novou výzvu z Modernizačního fondu s názvem RES+ č. 5/2025 pro podporu akumulární flexibility elektrizační soustavy v důsledku obnovitelných zdrojů energie (OZE). Program bude zaměřen na pořízení bateriových úložišť energie pro dobíjení z OZE. Níže přinášíme předpokládané podmínky a parametry výzvy.

Jaké výdaje půjde podpořit:

- Z výzvy bude možné podpořit pořízení systémů bateriové akumulace energie. Předpokladem na základě nařízení GBER je, že prvek ukládání bude muset ročně přijmout alespoň 75 % své energie z přímo připojeného zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů.
- Předpokládaná maximální výše dotace je 30 % způsobilých nákladů, alokace výzvy zatím není známa.

Oprávnění žadatelé:

- Podniky všech velikostí
- Realizace v celé ČR včetně Prahy

Důležité termíny a lhůty:

- Plánovaný termín vyhlášení výzvy: 15. 3. 2025
- Plánovaný příjem žádostí: **od 15. 3. 2025 do 30. 4. 2025**

Výzva bude pravděpodobně soutěžní. Žádosti by měly být hodnoceny podle výše požadované dotace na jednotku kapacity baterie. Žadatelé, kteří se přihlásí o menší dotaci, dostanou více bodů a budou mít větší šanci na úspěch.

Vzhledem k tomu, že na přípravu žádosti po vyhlášení výzvy bude velice krátký čas, doporučujeme s přípravou vašeho projektového záměru začít co nejdříve. V případě zájmu o více informací nás neváhejte kontaktovat.

Antonín Weber
antoweber@deloittece.com

Kateřina Čápová
kcapova@deloittece.com

Brzy budou opět spuštěny oblíbené výzvy na FVE

Státní fond životního prostředí České republiky se chystá již na jaře tohoto roku opět vyhlásit výzvy na pořízení fotovoltaických elektráren. Bude se jednat především o oblíbené programy zaměřené na pořízení FVE pro podnikatele o výkonu 10 kW – 5 MW primárně s vlastní spotřebou (RES+ 1/2025) nebo s výkonem nad 1 MW (RES+ 2/2025) primárně pro dodávky do sítě. Kromě FVE bude možné pořídit i systémy bateriového uložení či systémy pro výrobu vodíku elektrolýzou vody. Pokud jste tedy nestihli projektové záměry předložit do loňských výzev, brzy budete mít další příležitost získat finanční podporu na realizaci či rozšíření vaší fotovoltaické elektrárny. Sledujte oficiální informace s námi a začněte s přípravou žádosti včas, aby váš projekt měl co největší šanci na úspěch.

Oprávnění žadatelé:

- Podniky všech velikostí
- Realizace v celé ČR včetně Prahy

Důležité termíny a lhůty k výzvě:

- FVE o výkonu 10 kW – 5 MW:
 - Plánovaný termín vyhlášení výzvy: 15. 3. 2025
 - Plánovaný příjem žádostí: od 1. 7. 2025 do 31. 1. 2026
- FVE o výkonu nad 1 MW:
 - Vyhlášení výzvy je plánováno na Q2/2025

Výzvy budou pravděpodobně průběžné, což znamená, že žádosti budou hodnoceny průběžně v pořadí, v němž budou podány, a to

až do vyčerpání alokace programu. Vzhledem k tomu, že k žádosti o podporu bude pravděpodobně vyžadována smlouva o připojení, energetický posudek a také stavební povolení, nebo alespoň podaná žádost na stavební úřad, doporučujeme s přípravou vašeho projektového záměru začít co nejdříve.

Vzhledem k aktuálně vysokému zájmu o obnovitelné zdroje energie očekáváme, že se o dotace v rámci výzev RES+ bude ucházet velké množství subjektů, stejně jako tomu bylo u minulých výzev. Ze zkušenosti víme, že se může jednat o časově velmi náročné projekty, kde velkou roli pro úspěch hraje také kvalita předkládaného projektu. S projekty v rámci programu RES+ máme bohaté zkušenosti. Pokud již fotovoltaiku provozujete a schází vám bateriové uložení, doporučujeme vaší pozornosti plánovanou výzvu RES+ č. 5/2025, kde bude možné systémy bateriové akumulace samostatně pořídit. Více informací naleznete také v článku [Nová dotační výzva na bateriová uložení](#).

V případě zájmu o více informací nás neváhejte kontaktovat.

Antonín Weber
antoweber@deloittece.com

Kateřina Čápková
kcapova@deloittece.com

Aktivity výzkumu a vývoje z pohledu nadnárodních skupin

Výzkum a vývoj představuje klíčovou a strategickou oblast pro všechny společnosti na trhu, neboť v moderním ekonomickém prostředí je základem pro ekonomický růst a konkurenceschopnost. Společnosti, které investují do výzkumu a vývoje, mají lepší předpoklady pro úspěch v neustále se měnícím a dynamickém ekonomickém prostředí. Aktivity výzkumu a vývoje jsou proto důležité také pro nadnárodní skupiny, jelikož jsou základním předpokladem úspěchu skupiny jako celku, jakož i jednotlivých společností v rámci skupiny. Výsledkem výzkumu jsou nové produkty a služby, nové technologie či technologické postupy a inovace, které přispívají nejen k ekonomickému růstu, ale také k novým pracovním příležitostem, zlepšení kvality života obyvatel či udržitelnosti a zmírnění ekologických výzev.

I proto je výzkum a vývoj jednou z aktivit, které jsou jak na mezinárodní úrovni, tak v České republice podporovány ze strany státu. Jednou z efektivních forem této podpory, která je využívána téměř ve všech státech EU, je daňový odpočet na výzkum a vývoj, který umožňuje dodatečné snížení základu daně u společností, jež se výzkumnými či vývojovými aktivitami zabývají. Předpokladem odpočtu od základu daně je řada podmínek, které poplatník musí splnit. V posledních letech však u poplatníků uplatňujících odpočet sledujeme v ČR zvýšenou aktivitu ze strany finančních orgánů. Daňové kontroly v oblasti odpočtu se často vyznačují administrativní náročností a formalistickým přístupem a ústí v řadu sporů mezi daňovými poplatníky a finanční správou.

V nedávné době vydala finanční správa na svých webových stránkách článek, kde uvažuje o možnosti uplatnění odpočtu na výzkum a vývoj v případě subjektu zapojeného do tzv. řetězce výzkumného a vývojového procesu a klade důraz na nutnost splnění zákonných podmínek na odpočet na úrovni jednotlivého poplatníka. Finanční správa zde neprezentuje jen svůj pohled na problematiku daňového odpočtu, ale pouští se mnohem dál a snaží se polemizovat ohledně uplatnění odpočtu v návaznosti na typ, charakter nebo přímo obsah činnosti výzkumu a vývoje.

Na konkrétním příkladu tzv. klinických studií, které jsou zde prezentované jako rutinní činnost probíhající dle předem stanovené metodiky, finanční správa zpochybňuje možnost uplatnění daňového odpočtu. A to přestože klinická hodnocení představují vysoce sofistikovanou činnost, při níž se shromažďují souhrnná odborná data, která jsou předmětem zkoumání a vyhodnocování odborníky, a tato činnost je navíc také explicitně vyjmenována jako uplatnitelná v pokynu MF-17. Bez ohledu na to, že tedy nelze bez znalosti dalších podrobností souhlasit s příkladem tzv. klinických hodnocení jako nezpůsobilé rutinní činnosti, nelze ani jednoznačně uzavřít, že aktivity tzv. rutinního charakteru v obecné rovině nemohou být neoddělitelnou součástí vývojového procesu a spadat tak pod definici výzkumu a vývoje bez

uvedení racionálních důvodů, na základě kterých by bylo možné takový závěr dovodit. Takový přístup je značně zjednodušující.

Definice tzv. „rutinní“ aktivity, na kterou finanční správa odkazuje, není součástí definice aktivit výzkumu a vývoje ani v lokální legislativě, ani mezinárodních doporučeních v souvislosti s odpočtem na výzkum a vývoj. Příslušné dokumenty pouze uvádí některé aktivity, které nelze považovat za aktivity výzkumu a vývoje. Finanční správa si tak v tomto případě nepřiléhavě vypůjčila terminologii z jiných daňových oblastí, konkrétně z oblasti převodních cen, kde je pojem „rutinní“ běžně využíván například v souvislosti s tzv. funkčním profilem či odměnou za rutinní aktivity. Nicméně je nutné namítnout, že terminologii používanou v převodních cenách nelze zaměňovat s terminologií pro účely pravidel odpočtu na výzkum a vývoj.

I (zdánlivě) rutinní činnosti totiž mohou být legitimní součástí výzkumného nebo vývojového projektu v případě, že splní všechny nutné podmínky pro odpočet, tj. pokud je jasná role konkrétní rutinní činnosti v rámci výzkumného projektu, pokud je vysvětleno a zdokumentováno, jak daná činnost přispívá k řešení výzkumné nebo technické nejistoty či proč je taková činnost nezbytná pro dosažení výzkumných a vývojových cílů. Takový výklad je totiž zcela v souladu s mezinárodním manuálem Frascati, ze kterého si vymezení výzkumu a vývoje propůjčila i česká legislativa.

Je tedy možné, aby poplatník současně vykonával tzv. rutinní aktivity z pohledu převodních cen (tedy např. smluvního výzkumu a vývoje či smluvní výroby) a aby takové aktivity zároveň naplňovaly podmínky odpočtu na výzkum a vývoj. Samotné nastavení, kdy jsou aktivity výzkumu a vývoje poskytovány mezi dvěma subjekty na smluvní bázi (tzv. smluvní výzkum a/nebo smluvní vývoj) již z podstaty implikuje, že se jedná o aktivity výzkumu a vývoje (a nikoliv jiné aktivity), a nelze apriori předjímat, že pro takové aktivity jen proto, že jsou rutinního charakteru či poskytovány na smluvním základě, není možné automaticky uplatnit odpočet na výzkum a vývoj. Aktivity výzkumu a vývoje je třeba chápat v celé jejich komplexitě a různorodosti, je nutné konkrétní situaci analyzovat samostatně a nelze provádět jednoznačné a jednostranné závěry bez dalších podrobností a hlubších analýz.

Budeme i nadále sledovat názorový vývoj a výklad finanční správy v této oblasti a o dalším vývoji vás budeme informovat.

Kateřina Novotná
knovotna@deloittece.com

Linda Scharingerová
lscharingerova@deloittece.com

Kontakty

V případě, že se Vás tato problematika dotýká, rádi Vám poskytneme podrobné informace. Prosím, neváhejte nás kontaktovat.

Dotace CZ

Luděk Hanáček

lhanacek@deloittece.com

Antonín Weber

antoweber@deloittece.com

Dotace a investiční pobídky SK

Martin Rybar

mrybar@deloittece.com

Investiční pobídky

Daniela Hušáková

dhusakova@deloittece.com

Deloitte Advisory, s. r. o.

Churchill I

Italská 2581/67

120 00 Praha 2 – Vinohrady

Česká republika

Tel.: +420 246 042 500

[Přihlaste se k odběru dReportu a jiných newsletterů.](#)

Deloitte.

dReport: Únor 2025

Zalistujte si v pravidelném přehledu účetních novinek.

Účetní závěrka roku 2024: na co si dát pozor?

V oblasti účetnictví se toho mnoho neděje, pomineme-li připravovaný nový zákon o účetnictví, kde je však už teď jasné, že vzhledem k tomu, že zatím nebyl předložen do Parlamentu, dříve než od 1. 1. 2027 účinný s největší pravděpodobností nebude. Mohlo by se tak zdát, že v účetní závěrce za rok 2023 stačí „změnit čísla“ a je hotová účetní závěrka roku 2024. Tak tomu ovšem není. Níže shrnujeme změny, které je nutné do účetní závěrky roku 2024 promítnout, a také připomínáme, jak správně nakládat se změnou metody, změnou odhadu a chybou.

1. Ukazatel čistého obratu

Dle novely zákona o účetnictví a prováděcích vyhlášek, o které jsme podrobně psali v článku [Změny v české účetní legislativě od 1. ledna 2024](#), platí od 1. 1. 2024 nová definice čistého obratu pro účely kategorizace účetních jednotek a skupin účetních jednotek. Za čistý obrat již není považován součet všech výnosových účtů, resp. příslušných řádků výkazu zisku a ztráty obsahujících výnosy. Nově je nutné, aby si každá účetní jednotka vydefinovala, které výnosové účty budou do čistého obratu spadat, protože jsou do něj zahrnovány pouze ty výnosy, na kterých je založen obchodní model účetní jednotky. Zcela určitě to jsou tržby za prodej výrobků, zboží a služeb, tedy účty skupiny 60, ale v řadě případů je potřeba připočítat i další typy výnosů, a ne vždy to jsou celé účty, ale třeba jen jejich část. Například u holdingové společnosti, jejíž činnost primárně spočívá v držbě podílů v dceřiných společnostech a v poskytování půjček v rámci skupiny, by do obratu měly být zahrnuty i příjmy z dividend a úroků. U společností, jejichž činnost závisí na přijatých dotacích (nejčastěji zemědělské podniky), do výnosů patří i tyto dotace, ale pouze ty, které nejsou jednorázového (nahodilého) charakteru.

V účetní závěrce roku 2024 je nezbytné:

- Do účetních metod doplnit popis způsobu stanovení ukazatele čistého obratu, který jednoznačně identifikuje položky výnosů, jež jsou do obratu zahrnovány.
- Pod výkazem zisku a ztráty uvést za rok 2024 ukazatel čistého obratu stanovený dle nových pravidel.
- Pod výkazem zisku a ztráty neuvádět údaj čistého obratu za rok 2023 – viz zdůvodnění níže.
- Doplnit komentář o změně účetní metody stanovení čistého obratu s odkazem, že tato změna byla vyvolána změnou legislativy, a zdůvodnění, proč nejsou údaje za rok 2024, resp. 2023 pod výsledovkou vykážány vedle sebe.

Dopad změny metody stanovení čistého obratu do srovnatelných informací za rok 2023 je předmětem stanoviska Ministerstva financí ČR (MF ČR), které je zveřejněno na [webu Komory auditorů ČR](#). MF ČR doporučuje hodnotu čistého obratu za rok 2023 ve výsledovce roku 2024 nevykazovat.

Ukazatel čistého obratu slouží mimo jiné i pro kategorizaci účetní jednotky dle ZoU. Pro účely této kategorizace se obrat za účetní období 2023 stanovuje dle metody platné v roce 2023 a není retrospektivně upravován. Uvedení hodnoty čistého obratu za rok 2023 ve výsledovce roku 2024 v přepočtené částce (podle nové metodiky) by tak bylo pro uživatele zavádějící. Zároveň pokud by byla ve srovnatelných údajích uvedena hodnota z účetní závěrky 2023 stanovená podle předchozích pravidel, údaje za rok 2024 a 2023 by nebyly srovnatelné. Tím by došlo k porušení jednoho ze základních principů definovaných ZoU (§ 19 odst. 7).

Řada společností pracuje s ukazatelem čistého obratu jako s jedním z ukazatelů výkonnosti i ve své výroční zprávě. Pokud tomu tak je, je nezbytné, aby byl ve výroční zprávě údaj za rok 2023 upraven podle nové metodiky a tato úprava doplněna náležitým komentářem.

Praxe je ale mnohem pestřejší. Například může dojít k retrospektivní úpravě údajů za minulá účetní období, v našem případě za rok 2023 – ať už v důsledku opravy významné chyby vztahující se k minulému období, nebo v důsledku změny účetní metody. Pokud by tato retrospektivní úprava měla dopad na výši čistého obratu, je potřeba v závěrce roku 2024 uvést opravený údaj čistého obratu za rok 2023 dle metodiky pro rok 2023 z důvodu zveřejnění správného ukazatele pro kategorizaci za rok 2023.

2. Dorovnávací daň

Účetní období roku 2024 je první, kdy se vybrané společnosti stanou poplatníkem dorovnávacích daní. O dorovnávacích daních jsme vás již podrobně informovali v [předchozím článku](#) na našem blogu.

Pokud je účetní jednotka poplatníkem dorovnávací daně, musí v účetní závěrce za rok 2024:

- Uvést informaci o tom, že je poplatníkem dorovnávacích daní.
- Doplnit účetní metodu popisující způsob stanovení odložené daně o konstatování, že dorovnávací daň není zohledněna při jejím výpočtu.
- Vyčíslit část nákladů na splatnou daň připadající na dorovnávací daň.
- V případě, že skupina na úrovni České republiky využívá tzv. přechodných bezpečných přístavů, a náklad na dorovnávací daň je tak považován za nulový, doporučujeme tuto informaci také v příloze účetní závěrky uvést.

Pokud účetní jednotka poplatníkem dorovnávací daně není, pak nemusí uvádět negativní konstatování této skutečnosti. Doporučujeme ale, aby účetní jednotky, které jsou součástí velké skupiny účetních jednotek, toto negativní konstatování uvedly spolu s krátkým odůvodněním, např. že skupina nedosahuje konsolidovaných výnosů ve výši alespoň 750 mil. eur, a to nejméně ve dvou ze čtyř předchozích účetních období. Pokud je vysoce pravděpodobné, že se účetní jednotka v následujícím období poplatníkem stane, potom doporučujeme tuto skutečnost také v účetní závěrce uvést spolu s odhadem možného dopadu, pokud by byl pro účetní jednotku významný.

3. Změna odhadu, změna metody, nebo chyba?

Jednou z velmi častých otázek, která se v souvislosti s přípravou účetní závěrky řeší, je, zda změna ve způsobu účtování, změna v účetním postupu, změna ve vnitřní směrnici nebo změna částky je změnou odhadu, změnou metody, nebo chybou a jak tyto změny správně v účetní závěrce zobrazit. Na tuto problematiku se také zaměřuje interpretace Národní účetní rady NUR I-29.

Změna metody není příliš častou záležitostí. ZoU vyžaduje konzistenci v používání účetních metod a změna je povolena pouze tehdy, je-li vyžadována legislativou nebo pokud vede ke zkvalitnění vyvídací schopnosti účetní závěrky (§ 7 odst. 4 ZoU). Změna metody představuje změnu ve způsobu oceňování, vykazování nebo zveřejňování. Nejčastější chybou bývá záměna změny odhadu se změnou metody. Například účetní jednotka změní způsob výpočtu rezervy na reklamace nebo způsob stanovení opravné položky k zásobám, případně změní dobu životnosti aktiva či způsob jeho odpisování z lineárního na výkonové. Společným rysem všech výše uvedených změn je, že vyplývají z nových informací. Ekonomická realita se změnila, a proto účetní jednotka jinak počítá rezervu nebo jinak stanovuje opravné položky. Případně protože začala aktivum používat jiným způsobem, změnila dobu a způsob odpisování. Všechny uvedené příklady jsou tak změnou odhadu, nikoliv změnou metody. Účetní metodou je promítnutí snížení hodnoty opravnou položkou nebo oprávkami. Jak a v jaké výši jsou tyto položky stanoveny, je již odhadem.

Proč je tak důležité odlišit změnu účetní metody od změny odhadu? Změnu odhadu účtujeme prospektivně, to znamená, že od okamžiku změny začneme aplikovat nový postup a dopad ze změny je vykázan v aktuálním účetním období ve výsledku hospodaření. Srovnávací údaje nejsou upravovány. Například u majetku tedy začínáme odpisovat zůstatkovou hodnotu po nově stanovenou zbytkovou dobu životnosti. V případě, že by se jednalo o změnu metody, a ta by měla významný dopad do účetní závěrky, pak je nutné provést úpravu retrospektivně. To znamená, že je třeba upravit údaje od počátku srovnatelného období tak, jako by nová metoda byla používána již v minulosti, a tedy aby údaje za běžné a minulé období byly z hlediska metodiky srovnatelné. Dopad změny k počátku účetního období je promítnut do jiného výsledku hospodaření. Nejčastějším příkladem změny metody je

přechod z oceňování úbytků zásob z metody váženého průměru na metodu FIFO nebo změna v (ne)přeceňování záloh v cizí měně.

Od změny odhadu a změny metody je nutné odlišit chybu. Pokud nějaká transakce byla v minulosti vykázána nesprávně, například ve výpočtu opravné položky byla matematická chyba, pak správný výpočet není změnou odhadu, ale opravou chyby. U opravy chyby je nejprve potřeba vyhodnotit, zda je chyba významná. Pokud chyba v minulém účetním období neměla významný dopad na účetní závěrku, je oprava prospektivní, tj. úprava se projevuje pouze ve výsledovce aktuálního účetního období. Naopak pokud je dopad chyby vyhodnocen jako významný, je třeba provést opravu retrospektivně, tj. upravit srovnatelné údaje tak, aby chybu neobsahovaly, a dopad chyby proúčtovat přes jiný výsledek hospodaření. Připomeňme si, jak je významnost definována v ZoU § 19 odst. 7: „Informace se považuje za významnou, jestliže je o ní možné předpokládat, že by její neuvedení nebo chybné uvedení mohlo ovlivnit úsudek uživatele, přičemž významnost jednotlivých informací se posuzuje v souvislosti s jinými obdobnými informacemi.“

Pestrá účetní praxe pak někdy přináší souběh změny odhadu a opravy chyby, účetní profesionál musí v takovém případě správně vyhodnotit dopady těchto jevů a promítnout je adekvátně v účetní závěrce.

Na samotný závěr bychom rádi upozornili na skutečnost, že ačkoliv ZoU i prováděcí předpisy (vyhlášky) definují povinné náležitosti účetní závěrky včetně přílohy, tento povinný seznam nelze považovat za jediné vodítko toho, co by měla účetní jednotka v příloze účetní závěrky vykázat. Při vykazování dodatečných informací v příloze je třeba brát na zřetel zejména významnost a potřeby uživatelů. Pokud by neuvedení informace (i když není přímo vyžadováno prováděcím předpisem) ovlivnilo úsudek uživatele účetní závěrky, pak je třeba takovou informaci v příloze uvést. Může se například jednat o významnou nejistotu ve stanovení výše odhadů či (ne)vykázání rezerv, o výši a povahu transakcí se spřízněnými stranami nebo o výši závazků po splatnosti.

Martina Křížová Chrámecká
mkrizovachramecka@deloittece.com

Dvě zajímavá rozhodnutí Výboru pro interpretace IFRS

Přinášíme dvě zajímavá konečná rozhodnutí vydaná Výborem pro interpretaci IFRS v roce 2024. První se týká fúze mezi mateřskou a její dceřinou společností, druhé se týká otázky, zda má účetní jednotka vykázat rezervu v případech závazků souvisejících s klimatem.

Výbor pro interpretace IFRS (Výbor) je interpretačním orgánem Rady pro mezinárodní účetní standardy (Rada IASB), který s Radou spolupracuje při podpoře uplatňování účetních standardů IFRS.

Rozhodnutí (angl. agenda decision) jsou způsobem, jak se vyjádřit k tomu, proč není nutná změna požadavku účetního standardu IFRS či jeho interpretace. Často obsahují vysvětlující informace, které mají poskytnout návod pro jednotné uplatňování účetních standardů IFRS. Rada očekává, že účetní jednotky včas provedou změny účetních zásad, nejsou-li v souladu s rozhodnutím Výboru.

Fúze mezi mateřskou společností a její dceřinou společností v individuální účetní závěrce (IAS 27 Individuální účetní závěrka)

Publikováno v lednu 2024

Výbor obdržel žádost o informaci, jak má mateřská společnost, která sestavuje individuální účetní závěrku podle IAS 27, vykázat fúzi se svou dceřinou společností ve své individuální účetní závěrce.

Popis skutečnosti

V popisu skutečnosti uvedeném v žádosti:

- sestavuje mateřská společnost individuální účetní závěrku podle IAS 27 a vykazuje investici do dceřiné společnosti podle odstavce 10 standardu IAS 27;
- dceřiná společnost obsahuje podnik (jak je definován v IFRS 3 Podnikové kombinace);
- mateřská společnost se slučuje s dceřinou společností, čímž se podnik dceřiné společnosti stává součástí mateřské společnosti (fúze).

Dotaz

Součástí žádosti byl dotaz, jak by měla mateřská společnost účtovat o transakci fúze ve své individuální účetní závěrce. Konkrétní dotaz zněl, zda v kontextu individuální účetní závěrky mateřské společnosti fúze:

- představuje podnikovou kombinaci, jak je definována v IFRS 3, a zda by tedy měla být použita metoda koupě (a příslušné požadavky) IFRS 3; nebo

- by neměla být účtována jako podniková kombinace. Podle tohoto názoru mateřská společnost ve své individuální účetní závěrce uznává aktiva a závazky dceřiné společnosti v předchozí účetní hodnotě.

Zjištění

Důkazy shromážděné Výborem poukazují na malou, pokud vůbec nějakou rozmanitost v určování, zda použít metodu koupě (a příslušné požadavky) podle IFRS 3 na fúzi popsanou v žádosti. Při účtování o fúzi popsané v žádosti obecně mateřské společnosti ve svých individuálních účetních závěrkách **metodu koupě** (a příslušné požadavky) IFRS 3 **nepoužívají**.

Závěr Výboru

Výbor dospěl k závěru, že záležitost popsaná v žádosti nemá rozsáhlý dopad (v praxi nedochází k použití rozdílných metod). Proto se Výbor rozhodl nezařadit projekt tvorby standardu do pracovního plánu.

Úplné znění tohoto rozhodnutí Výboru v angličtině naleznete na [webu Nadace IFRS](#).

Závazky související s klimatem (IAS 37 Rezervy, podmíněná aktiva a podmíněné závazky)

Publikováno v dubnu 2024

Výbor obdržel žádost s dotazem, zda:

- slíb účetní jednotky snížit nebo kompenzovat své emise skleníkových plynů vytváří pro účetní jednotku mimosmluvní závazek;
- zda mimosmluvní závazek vytvořený takovým slibem splňuje kritéria podle IAS 37 pro uznání rezervy; a
- pokud je uznána rezerva, zda je při jejím uznání odpovídající částka uznána jako náklad, nebo jako aktivum.

Výbor tuto žádost posoudil s ohledem na následující skutečnost.

Popis skutečnosti

V roce 20X0 účetní jednotka, výrobce domácích potřeb, veřejně prohlásí svůj záměr:

- postupně snižovat své roční emise skleníkových plynů a do roku 20X9 je snížit alespoň o 60 % jejich současné úrovně a
- kompenzovat své zbývající roční emise v roce 20X9 a v následujících letech tím, že nakoupí uhlíkové kredity a odebere je z uhlíkového trhu.

Na podporu svého prohlášení publikuje účetní jednotka plán přechodu, který stanoví, jak bude v letech 20X1 až 20X9 postupně měnit své výrobní metody, aby do roku 20X9 dosáhla 60% snížení svých ročních emisí. Tyto změny budou zahrnovat investice do energeticky účinnějších procesů, nákup energie z obnovitelných zdrojů a nahrazení stávajících surovin a obalových materiálů na bázi ropy alternativami s nižším obsahem uhlíku. Vedení je přesvědčeno, že účetní jednotka dokáže provést všechny tyto změny a nadále prodávat své produkty ze ziskem.

Kromě zveřejnění plánu přechodu podniká účetní jednotka několik dalších kroků, které veřejně potvrzují její připravenost tento záměr splnit.

Zjištění

ad 1) Má účetní jednotka mimosmluvní závazek?

Výbor analyzoval odstavce 10 a 20 standardu IAS 37 a uvedl, že otázka, zda prohlášení účetní jednotky o snížení nebo kompenzaci svých emisí vytváří platné očekávání, že prohlášení naplní – a vytváří tedy v tomto smyslu mimosmluvní závazek –, záleží na skutečnostech prohlášení a dalších okolnostech, včetně všech kroků, které účetní jednotka podnikla a které veřejně potvrzují její záměr prohlášení splnit. Vedení by mělo použít vlastní úsudek k dosažení závěru ke každému datu účetní závěrky s přihlédnutím ke všem relevantním skutečnostem a okolnostem existujícím k tomuto datu. Pokud se skutečnosti nebo okolnosti mezi jednotlivými daty účetní závěrky změní, mohl by i závěr doznat změny. Pokud prohlášení účetní jednotky mimosmluvní závazek nevytváří, účetní jednotka rezervu nevykáže. Pokud prohlášení účetní jednotky mimosmluvní závazek vytváří, následuje otázka, zda tento závazek splňuje kritéria pro vykázání rezervy.

ad 2) Splňuje mimosmluvní závazek kritéria pro uznání rezervy?

Po podrobné analýze dospěl Výbor k závěru, že pokud prohlášení účetní jednotky mimosmluvní závazek vytváří:

- i. Účetní jednotka neuzná rezervu při svém prohlášení v roce 20X0. V té době mimosmluvní závazek není současným závazkem vyplývajícím z minulé události.
- ii. Účetní jednotka neuzná rezervu v letech 20X0 až 20X9, protože nemá současný závazek vyplývajícím z minulé události, dokud nevyпустила skleníkové plyny, které se zavázala kompenzovat.
- iii. Jakmile účetní jednotka vypustí skleníkové plyny v roce 20X9 a v následujících letech, vznikne jí současný závazek ke kompenzaci těchto emisí. Pokud účetní jednotka tento závazek dosud nevyrovnala a jeho výši lze spolehlivě odhadnout, účetní jednotka uzná rezervu.

ad 3) Pokud je uznána rezerva, je odpovídající částka uznána jako náklad, nebo jako aktivum při uznání rezervy?

Výbor uvedl, že pokud je uznána rezerva, odpovídající částka je uznána jako náklad, nikoli jako aktivum, pokud nevzniká položka, která splňuje podmínky pro uznání jako aktivum v souladu s účetním standardem IFRS, nebo není součástí nákladů na tuto položku.

Závěr Výboru

Výbor dospěl k závěru, že zásady a požadavky účetních standardů IFRS poskytují dostatečný základ, aby si účetní jednotka mohla na všechny tři otázky odpovědět. Proto se Výbor rozhodl nezařadit projekt tvorby standardu do pracovního plánu.

Úplné znění tohoto rozhodnutí Výboru v angličtině naleznete na [webu Nadace IFRS](#).

Zdroj: [Compilation of Agenda Decisions \(Volume 10\)](#)

Jitka Kadlecová
jkadlecova@deloittece.com

Kontakty

V případě jakýchkoliv dotazů ohledně záležitostí uvedených v této publikaci se, prosím, spojte se svou kontaktní osobou z auditního oddělení společnosti Deloitte, s odbornou skupinou Deloitte na adrese CZ_TechnicalDesk@deloittece.com nebo s jedním z následujících odborníků:

České účetnictví

Miroslav Zígáček
mzigacek@deloittece.com

Martina Křížová Chrámecká
mkrizovachramecka@deloittece.com

IFRS a US GAAP

Martin Tesař
mtesar@deloittece.com

Soňa Plachá
splacha@deloittece.com

Gabriela Jindříšková
gjindriskova@deloittece.com

Deloitte Audit s. r. o.
Churchill I
Italská 2581/67
120 00 Praha 2 – Vinohrady
Česká republika
Tel.: +420 246 042 500

[Přihlaste se k odběru dReportu a jiných newsletterů.](#)

dReport: Únor 2025

Zalistujte si v pravidelném přehledu právních novinek.

Společnosti mohou požadovat odškodnění za zásah do pověsti

Ústavní soud vydal přelomový nález, podle kterého mají všechny právnické osoby právo na ochranu své pověsti. V případě, že bylo do jejich pověsti zasaženo, mohou podle Ústavního soudu žádat přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu.

Současná právní úprava

Újma způsobená zásahem do pověsti právnických osob může mít jak majetkovou (např. ušlý zisk způsobeným ztrátou zákazníků nebo poklesem tržeb), tak i nemajetkovou povahu (např. oslabení důvěryhodnosti a vážnosti u veřejnosti nebo ztrátou konkurenceschopnosti). Současná právní úprava obecně poskytuje možnost náhrady pouze majetkové újmy, avšak její dosažení je s ohledem na složitou důkazní situaci poškozených obtížné. Zatímco odčinění nemajetkové újmy umožňuje právní úprava pouze v některých vyjmenovaných případech. Přiměřené zadostiučinění za nemajetkovou újmu ve formě omluvy nebo peněžní satisfakce je tak možné získat např. v případě poškození pověsti nekalou soutěží, nezákonným rozhodnutím orgánu veřejné moci nebo šikanózním insolvenčním návrhem.

Ústavní soud shledal, že současná právní úprava nesystematicky rozlišuje v ochraně pověsti právnických osob a neposkytuje jim efektivní nástroje ochrany pověsti ve všech případech. Přitom „žádná lež není tak malá, aby si nezasloužila alespoň omluvu“, jak trefně uvedl Ústavní soud.

Ústavněprávní rozměr práva na ochranu pověsti

Pověst je složitě budovaný nehmotný statek, jehož hodnota není snadno měřitelná a který nelze oddělit od právnické osoby. Právní úprava, která brání právnickým osobám požadovat přiměřené zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou zásahem do jejich dobré pověsti, je podle Ústavního soudu neústavní. Právnickým osobám svědčí právo na ochranu dobré pověsti podle čl. 10 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Ochranu si přitom zaslouží pověst jak podnikatelských právnických osob, tak i neziskových právnických osob.

Ústavní soud konstatoval, že stát má povinnost zajistit efektivní ochranu před nedovolenými zásahy do dobré pověsti právnických osob. Situace, kdy současná právní úprava tuto ochranu v případě nemajetkové újmy způsobené zásahem do pověsti právnické osoby neposkytuje, představuje mezeru v zákoně. Tuto mezeru Ústavní soud překlenul prostřednictvím použití nejbližší právní úpravy, kterou je podle Ústavního soudu ustanovení upravující ochranu proti nekalé soutěži.

Jaký je závěr Ústavního soudu?

Všechny právnické osoby mají podle Ústavního soudu právo na ochranu proti neoprávněným zásahům do své pověsti, které se mohou domáhat podle právní úpravy na ochranu proti nekalé soutěži. Právnické osoby mohou uplatnit nejen náhradu majetkové újmy a vydání bezdůvodného obohacení, ale také přiměřené zadostiučinění ve formě omluvy nebo finanční satisfakce za vzniklou nemajetkovou újmu. Práva na ochranu dobré pověsti však nelze podle Ústavního soudu zneužít k omezení ústavního práva na svobodu projevu a na informace, např. v případě zneužití soudního sporu k zastrašení novinářů nebo občanských aktivistů.

Pokud se vaše společnost setkala s poškozujícím jednáním, neváhejte se na nás obrátit. Váš případ posoudíme a doporučíme vhodnou strategii obrany. Naše advokátní kancelář Deloitte Legal má zkušenosti se zastupováním klientů při řešení náhrady škody a přiměřeného zadostiučinění v různých situacích, např. při obchodních sporech, sporech se státem z titulu nezákonného rozhodnutí nebo nesprávného úředního postupu finančního úřadu či sporech se zaměstnanci.

Kateřina Devlin
kdevlin@deloittece.com

Nejvyšší soud: U chytrých mobilních telefonů vzniká právo na autorskou odměnu

Nejvyšší soud se v rozsudku sp. zn. 23 Cdo 1048/2023 zabýval otázkou, zda vzniká právo autora na odměnu podle § 25 odst. 1 písm. b) autorského zákona v souvislosti s uváděním tzv. chytrých mobilních telefonů na trh, a to i přes výjimku, kterou pro „mobilní telefony“ stanovuje § 6 odst. 2 vyhlášky č. 488/2006 Sb. Ve svém rozsudku se ztotožnil s příslušnou evropskou směrnicí a judikaturou SDEU.

Předmětem sporu bylo poskytnutí informací o prodaných, dovezených nebo přijatých paměťových médiích zabudovaných či zabudovatelných do mobilních telefonů, které jsou rozhodné pro výši náhradní odměny v souvislosti s rozmnožováním záznamů děl pro osobní potřebu.

Nejvyšší soud dospěl k závěru, že **samotná skutečnost, že vyhláška č. 488/2006 Sb. vyjímá v § 6 odst. 2 výrobky označené jako „mobilní telefony“ z okruhu přístrojů k zhotovování rozmnoženin záznamů, nevyklučuje vznik práva na autorskou odměnu podle § 25 odst. 1 písm. b) autorského zákona** v souvislosti s takovými výrobky, které při obvyklém používání umožňují pořizování rozmnoženin záznamů děl pro osobní potřebu nad rámec zanedbatelného rozsahu.

Toto právo tedy vzniká i u tzv. chytrých mobilních telefonů, a to bez ohledu na jejich vícefunkčnost.

Verdikt je v souladu s evropskou judikaturou

Nejvyšší soud zdůraznil nutnost tzv. eurokonformního výkladu tuzemské právní úpravy v souladu se směrnicí 2001/29/ES a judikaturou Soudního dvora EU. Dle tohoto výkladu musí být se srovnatelnými kategoriemi přístrojů a nosičů zacházeno zásadně srovnatelně z hlediska účelu práva na autorskou odměnu. Soud dodal, že výjimka pro „mobilní telefony“ byla stanovena v době, kdy byly výrobky běžně uváděné na trh pod tímto označením výrazně odlišné od současných chytrých telefonů. Proto je třeba tuto výjimku vykládat restriktivně a vztahovat ji pouze na takové výrobky, které při obvyklém používání umožňují pořizování rozmnoženin záznamů děl pro osobní potřebu jen v minimálním rozsahu. Na tzv. chytré mobilní telefony se tedy výjimka neuplatní.

Tomáš Maux
tmaux@deloittece.com

Kontakty

Máte-li zájem o další informace ohledně služeb poskytovaných společnostmi Deloitte v České republice, obraťte se prosím na odborníky z právního oddělení:

Deloitte Legal s.r.o.
Churchill I
Italská 2581/67
120 00 Praha 2 – Vinohrady
Česká republika

Tel.: +420 246 042 100
www.deloittelegal.cz

[Přihlaste se k odběru dReportu a jiných newsletterů.](#)

Deloitte.

Deloitte označuje jednu či více společností Deloitte Touche Tohmatsu Limited („DTTL“), globální síť jejích členských firem a jejich spřízněných subjektů. Společnost DTTL (rovněž označovaná jako „Deloitte Global“) a každá z jejích členských firem představuje samostatný a nezávislý právní subjekt. Společnost DTTL služby klientům neposkytuje. Více informací je uvedeno na adrese www.deloitte.com/about.

Společnost Deloitte je předním globálním poskytovatelem služeb v oblasti auditu a assurance, podnikového poradenství, finančního poradenství, poradenství v oblasti rizik a daní a souvisejících služeb. Naše síť členských firem ve více než 150 zemích a teritoriích poskytuje služby čtyřem z pěti společností figurujících v žebříčku Fortune Global 500®. Chcete-li se dozvědět více o způsobu, jakým zhruba 264 000 odborníků dělá to, co má pro klienty smysl, navštivte www.deloitte.com.

Tato publikace obsahuje pouze obecné informace a společnost Deloitte Touche Tohmatsu Limited ani žádná z jejích členských firem či jejich spřízněných podniků (souhrnně „síť společností Deloitte“) jejím prostřednictvím neposkytuje odborné rady a služby. Přijetí jakéhokoliv rozhodnutí či jednání, které může mít dopad na Vaše finance či podnik, byste měli konzultovat s kvalifikovaným odborným poradcem. Žádný subjekt v rámci sítě společností Deloitte nenese odpovědnost za ztráty vzniklé jakýmkoli osobám v důsledku použití této komunikace.